

# Bibel OG BEKJENNELSE

Nr. 3 2014 – 34. ÅRG. ORGAN FOR DEN LUTHERSKE BEKJENNELSESKIRKE

## BIBEL OG BEKJENNELSE

utgis av Den Lutherske Bekjennelseskirke.  
ISSN 0806-5365

Bladet kommer ut med fire nr. pr. år.

Frivillig abonnementsavgift kr 150,- pr. år.

### Redaksjon:

Egil Edvardsen (ansv. red.), Birgitta Erlands-  
son (red.sekr.), Birgit Johannessen, Kjell  
Petter Bakken og Tor Jakob Welde.

### Redaksjonens adresse:

Solåsveien 20, 4330 Ålgård.

E-post: egil.edvardsen@luthersk-kirke.no

Internett: www.luthersk-kirke.no

Bankgiro: 3361 16 43948.

Ekspedisjon: Omega trykk, 4016 Stavanger.



## DEN LUTHERSKE BEKJENNELSES- KIRKE (LBK)

• Den Lutherske Bekjennelseskirke er en evangelisk-luthersk kirke som tror at Gud har gitt hele verden det glade budskap om den forsoning som har skjedd i Kristus. Vi tror at Jesus Kristus er sann Gud, at han er blitt menneske for vår skyld, levde et liv uten synd, lidt og dødt i vårt sted og oppstått fra de døde. Vi tar imot denne forsoning gjennom troen, får tilgivelse for alle våre synder og har løfte om evig liv sammen med Gud. Hensikten med vår kirkes eksistens er å føre videre dette glade budskap, og samles omkring forkynnelsen, dåpen og nattverden for å vokse i den tro vi har fått av Gud.

• Vår kirkes tro har en eneste grunnvoll, nemlig det Ord som Gud har gitt oss i Det gamle og nye testamentes hellige skrifter. Det er Gud selv som har inspirert de menneskelige forfatterne av Bibelens 66 bøker, og derfor må disse skrifter ikke betraktes som menneskelige produkt, men som Guds eget ord. Bibelens ord er den eneste normen for sann kristen lære. Vi tror at Bibelen må leses ut fra dens egenart og karakter. Poesi må leses som poesi, historie som historie, og så videre.

• Vi bekjenner oss til de lutherske bekjennelsesskriftene som er samlet i Konkordieboken fra 1580, ettersom vi har funnet at de overensstemmer helt med vår kirkes eneste grunnvoll, Bibelen.

• Vår tro er ikke ny, men har funnes i alle tider, der mennesker har tatt imot Guds ord og rettet seg etter det. Fordi vi vet at vi er store syndere for Gud, behøver vi Guds ords rene og klare undervisning der tilgivelse og oppreisning gis oss i forkynnelsen av Jesu forsoningsverk.

• LBK deler tro og kirkefelleskap med KELK, Den konfesjonelle evangelisk-lutherske konferansen, som består av 20 medlemskirker rundt omkring i verden, blant annet Evangelisch-Lutherische Freikirche i Tyskland, Evangelical Lutheran Synod og Wisconsin Evangelical Lutheran Synod i USA. I alt er vi omkring en halv million kristne i dette internasjonale fellesskap. Det er vårt håp at flere skal komme med i vårt fellesskap der Frelseren Jesus og syndenes tilgivelse alltid står i sentrum.

# Å arve evig liv

## Preken av Tor Jakob Welde

Markus 10,17-27: *Da Jesus skulle dra videre, kom en mann løpende, falt på kne for ham og spurte: «Gode mester, hva skal jeg gjøre for å arve evig liv?» Men Jesus sa til ham: «Hvorfor kaller du meg god? Ingen er god uten én – det er Gud! Du kjenner budene: Du skal ikke slå i hjel, du skal ikke bryte ekteskapet, du skal ikke stjele, du skal ikke vitne falskt, du skal ikke bedra noen, hedre din far og din mor.» Han svarte: «Mester, alt dette har jeg holdt fra jeg var ung.» Jesus så på ham og fikk ham kjør og sa: «Én ting mangler du: Gå bort og selg alt du eier, og gi det til de fattige. Da skal du få en skatt i himmelen. Kom så og følg meg!» Men han ble nedslått over dette svaret og gikk bedrøvet bort, for han eide mye.*

*Og Jesus så seg omkring og sa til disiplene: «Hvor vanskelig det blir for dem som eier mye, å komme inn i Guds rike!» Disiplene ble forferdet over ordene hans. Men Jesus tok igjen til orde og sa: «Barn, hvor vanskelig det er for dem som stoler på rikdom, å komme inn i Guds rike. Det er lettere for en kamel å gå gjennom et nåløye enn for en rik å komme inn i Guds rike.» Da ble de enda mer forskrekket og sa til hverandre: «Hvem kan da bli frelst?» Jesus så på dem og sa: «For mennesker er det umulig, men ikke for Gud. Alt er mulig for Gud.»*

Ikke bare Markus, men også evangelistene Matteus og Lukas forteller om denne rike mannen som kom for å spørre Jesus om noe viktig. Matteus lar oss få vite at mannen var ung, mens Lukas nevner at han var medlem av Det Høye Råd, altså en av sitt folks

ledere. En vellykket ung mann, mente nok de fleste. Det virket som om han hadde alt, men det var visst likevel noe som manglet. Han tenkte på evigheten, hva som skulle skje med ham etter livet her på jord, og tanken på dette gjorde ham urolig. Tydeligvis syntes han at det hastet med å få klarhet og visshet om disse tingene, for vi leser at han «kom løpende og falt på kne for [Jesus] og spurte: «Gode mester, hva skal jeg gjøre for å arve evig liv?» Han stilte ikke spørsmål for å sette Jesus på prøve, men oppriktig, for å få veiledning og hjelp. Og det var jo bra at han var opptatt av akkurat dette. For mange mennesker lever som om livet her på jorden var alt og tenker ikke på hva som skal skje når vi dør. Vi trenger å tenke på evigheten, forberede oss på den.

Likevel er det noe merkelig med spørsmålet hans, «Hva skal jeg gjøre for å arve evig liv?» For vanligvis gjør vi vel ikke noe spesielt for å arve? Mange av oss har nok opplevd at etter et familiemedlem eller en slektning døde, fikk vi vite at vi hadde arvet noe, penger eller eiendeler. En arv er en gave, noe vi bare får.

Denne mannen var urolig, usikker på om han var på rett spor? Kanskje Jesus kunne gi ham en bekreftelse, eller fortelle ham hemmeligheten, dersom det var noe spesielt som måtte gjøres som han ikke visste om, for å arve evig liv? Han orket ikke gå og være så urolig lenger. Nå var han sannelig kommet til rette person, til den gode mesteren som er «veien, sannheten og livet»!

I Bibelen forteller Gud oss hvordan han vil vi skal leve. Han

har gitt oss de ti budene og krever at de må holdes fullkomment, og ikke bare på en ytre måte, men med hjertet, åndelig. I Bergprekenen har Jesus forklart at det ikke bare er det å myrde noen som er synd mot det femte bud; nei, også det å bli sint på sin neste og såre og skade ham med ord vi sier, kjærlighetsløst og stygt. Gud legger merke til alt vi sier og gjør, og han ser også alt som rører seg i tankene våre. Når vi alvorlig tenker på Guds bud, må vi erkjenne at vi er lovbrøtere, syndere. Vi kommer til kort. Loven taler til oss «for at hver munn skal tie og hele verden stå skyldig for Gud,» skriver Paulus. «For ikke noe menneske blir rettferdig for Gud på grunn av gjerninger som loven krever. Ved loven lærer vi synden å kjenne» (Rom 3,19-20). Guds lov viser oss at vi er fortabt og behøver en frelser.

«Hva skal jeg gjøre for å arve evig liv?» var spørsmålet Jesus fikk. Den rike unge mannen tenkte tydeligvis at han kunne klare å gjøre det som var nødvendig. Jesus ville vise ham at han behøvde en frelser fra synd, og henviste derfor til Guds lov: «Du kjenner budene: *Du skal ikke slå i hjel, du skal ikke bryte ekteskapet, du skal ikke stjele, du skal ikke vitne falskt, du skal ikke bedra noen, hedre din far og din mor.*» Mannen svarte: «Mester, alt dette har jeg holdt fra jeg var ung.» Jesus så på ham og fikk ham kjær. Han trengte hjelp. Selv om han nok hadde prøvd iherdig å leve fint og rett etter Guds bud, visste Jesus at det var store mangler i hans lovoppfyllelse. Gud leser oss som en åpen bok. Og sier vi at vi ikke har synd, bedrar vi oss selv, da snakker vi ikke sant.

Det første av budene handler jo

om at vi ikke skal ha andre guder, men frykte og elske Gud over alle ting og sette all vår lit til Ham, den eneste levende Gud. Men den rike unge mannen stolte på rikdommen sin, alt det han eide her på jord. Hjertet hans var blitt så knyttet til



Harold Copping (1863-1932)

den skatten; han kunne aldri tenke seg å skille seg av med den. Jesus så at han egentlig var en avgudsdyrker. Mammon, pengene, var blitt en avgud for ham. Derfor denne utfordringen: «Én ting mangler du: Gå bort og selg alt du eier, og gi det til de fattige. Da skal du få en skatt i himmelen. Kom så og følg meg!» Men han ble nedslått over dette svaret og gikk bedrøvet bort, for han eide mye.»

Mange av oss har vel tenkt at det var tåpelig av ham å være så sterkt knyttet til de jordiske eiendelene sine. Og så var han for grådig og egoistisk. Skjønte han ikke at det evige liv og de himmelske skattene er så mye mer verd enn alt dette jordiske? Men så spør det da, om vi selv egentlig er så veldig forskjellige fra ham?

«Hvor vanskelig det blir for dem som eier mye, å komme inn i Guds rike!» sa Jesus til disiplene sine, etter at den rike unge mannen var gått sin vei. Disiplene kvapp da de hørte disse ordene, de ble forferdet. Jesus sa igjen: «Barn, hvor vanskelig det er for dem som stoler på rikdom å komme inn i Guds rike. Det er lettere for en kamel å gå gjennom et nåloye enn for en rik å komme inn i Guds rike.»

Det å være rik er ikke i seg selv problemet, men hjertets innstilling til det vi eier. For den som eier mye begynner fryktelig lett å sette sitt håp til rikdommen istedenfor Gud. Men det blir å stole på noe som jo ikke er til å stole på. Det blir som et hus som hviler på råtne bjelker; det er utrygt, det kommer til å rase sammen. Jordisk rikdom og eiendom er ikke noe som varer, og derfor ikke noe vi bør stole på, knytte oss til og bygge livet vårt på. Vi som bor her i Norge er som kjent blant de rikeste i verden, og hvor

fort skjer det ikke at alt det vi eier blir en ekstra hindring mellom oss og Gud? Hvor lett blir vi ikke alt for opptatt av eiendom og alt annet vi setter pris på her i verden? Vi kan ikke tjene to herrer. Vi skal frykte og elske Gud over alle ting og sette all vår lit til ham. Men der er så mange falske guder som vil styre i hjertet vårt; penger og eiendom, komfort og sikkerhet, popularitet og anerkjennelse, makt og ære, nytelser og fornøyelser. Akkurat som den rike unge mannen gjør vi oss skyldige i avgudsdyrkelse; det må vi bekjenne at vi ofte har gjort. Og avgudsdyrkelse er forkastelig og rammes av Guds vrede.

Men i sin store nåde har Gud sendt oss en redningsmann - sin egen kjære Sønn, Jesus Kristus. Og *han* har levd her på jorden, et liv

i hellighet, rettferdighet og uselv-isk kjærlighet, med et udelt hjerte. Ja, han har holdt alle Guds bud fullkomment for oss, med hjerte, munn og hender, som vår stedfortreder. Han har også tatt straffen for alle våre lovbrudd, da han led og døde på korset, også som vår stedfortreder. Og ved å reise Jesus opp fra de døde på den tredje dagen, har Gud erklært at vi er tilgitt; han forkynner for verden at Jesus har vunnet forsoning og fred ved sitt store offer. Gud tilregner oss ikke syndene våre, han tilregner oss i stedet Jesu fullkomne liv i hellighet og kjærlighet. Gud erklærer den ugudelige rettferdig, for Jesu Kristi skyld. Ved troen på ham har vi fått del i alle velsignelsene av hans liv og død og oppstandelse for oss. Han gir oss del i dette i dåpen, i nattverden, og i evangeliets ord når det leses og forkynnes.

Hva må vi da gjøre for å arve evig liv? Ingenting! Gud har lært oss å slutte å spørre på den måten. Han har vist oss at vi ikke *kan* gjøre noe for å oppnå evig liv, men at Jesus har gjort alt som behøves, han har åpnet himmelrikets port for oss. Han har fortjent det evige liv og saligheten for oss, og vi får bare arve det, ta imot det som en gave vi ikke har gjort noe for å fortjene. Hvor overstrømmende rik Gud er på nåde, og hvor god han er mot oss i Kristus Jesus. Av nåde

er vi frelst, ved tro. Det er ikke vårt eget verk, men Guds gave. Det hviler ikke på gjerninger, for at ingen skal skryte av seg selv (Ef 2,7-9). Troen, som bare tar imot gaven og griper om den og stoler på den, den troen er jo heller ikke noe som vi kan tenne i oss selv. Det er umulig, både for folk som eier mye og folk som eier lite. Men ingenting er umulig for Gud. Han gjør under, han føder mennesker på ny. Den Hellige Ånd skaper troen i oss, gir oss åndelig liv og holder oss oppe. Alt er fra Gud, av bare nåde og kjærlighet fra Ham.

Det gjelder jo også alt vi ellers eier og har på jorden. Vi har fått det av ham, og han vil vi skal bruke det rett. Han sier ikke til hver og en av oss at vi må gå og selge all vår eiendom og gi det bort. Dette sa han til den rike unge mannen, men han har ikke gitt alle andre noe bud om at vi ikke må eie noe som helst. Samtidig vet vi at det er hans vilje at vi skal dele med vår neste av det vi har fått, vise barmhjertighet mot mennesker som trenger hjelp, ikke lukke til hjertet for dem som lider nød. For vi er hans verk, skapt i Kristus Jesus til gode gjerninger, som Gud på forhånd har lagt ferdige for at vi skulle vandre i dem (Fil 2,10). Ikke minst vil vi dele med våre medmennesker det de mest av alt behøver, evangeliet om Jesus, vitne

om ham og den arven vi har fått, så også andre kan få del i dette.

La oss sette all vår lit til Gud, vår frelser, og ikke som den unge rike mannen gå bedrøvet bort fra Jesus, med uro i hjerte og samvittighet. Jeg tror at han i tiden som fulgte tenkte mye på møtet med Jesus. «Gode mester», hadde han kalt ham. Og Jesus hadde ham kjær. Jeg håper at han etter en tenkepause skjønnte at pengekjærligheten hans var avgudsdyrkelse, at han trengte en frelser, og at Jesus virkelig var den ene sanne Guds Sønn, Messias, den gode mesteren, og frelseren for alle mennesker, både fattige og rike. Han er veien, sannheten og livet; ingen kommer til Faderen uten ved ham. La oss håpe at den rike unge mannen til slutt kom til tro på Jesus, slik som et annet medlem av Det høye råd, Nikodemus. For det som er umulig for mennesker, er ikke umulig for Gud. Alt er mulig for Gud.

Jesus har oss kjær! Han har levd og dødd og oppstått for oss, og gjort oss til sine medarvinger, gitt oss evig liv, helt ufortjent, av bare nåde. Og vi får istemme med David, i salme 16:

«Herre, du er min del og mitt beger, det er du som bestemmer min lodd. Jeg fikk min del på fager grunn, ja, en herlig arv er blitt min.» Gud være takk og lov. Amen.



# Romerbrevet – Kapittel 3

## Den universelle rettferdigjørelsen – Les Rom 3,21-24

Av Egil Edvardsen

Vi har i hele det lange avsnittet, Rom 1,18-3,20, sett hvordan Paulus så tydelig har beskrevet alle menneskers store problem og håpløse tilstand. Under loven fins det ikke ett menneske som er rettferdig for Gud. Ingen kan oppfylle Guds krav om rettferdighet. Ingen har den rettferdighet som Gud krever.

«Men nå,» skriver Paulus, «er Guds rettferdighet som loven og profetene vitner om, blitt åpenbart uavhengig av loven» (vers 21). Disse ordene «men nå» står tydelig uthevet i grunnteksten. De markerer en overgang til noe helt nytt. Hittil har Paulus talt om synden; nå skal han tale om syndens tilgivelse. Hittil har han talt om Guds vrede som åpenbarer seg over all synd; nå skal han tale om Guds nåde til alle syndere. Hittil har han oppholdt seg på lovens og dommens område; nå skal han føre oss inn på nådens område.

«Guds rettferdighet» betyr her det samme som i Rom 1,17, det vil si en rettferdighet som kommer fra Gud og som Gud gir. (Om uttrykket «Guds rettferdighet», se kommentarene til Rom 1,17 på side 12 i Bibel og Bekjennelse 2/2012.)

Guds rettferdighet er altså ikke

den rettferdighet som loven krever, men en rettferdighet som «loven og profetene» vitner om (vers 21). «Loven» står her med bestemt artikkel på gresk, og betyr den bestemte loven, det vil si de fem Mosebøkene. «Loven og profetene» er et vanlig uttrykk for hele Det gamle testamente (se for eksempel Matt 7,12 og Apg 24,14). Jfr også Luk 16,29 hvor uttrykket «Moses og profetene» er identisk med «loven og profetene» og betyr hele Det gamle testamente.

Hvor vitner «loven og profetene» om den rettferdighet som Gud gir? Eksempel på dette vitnesbyrde fra «loven» (dvs. de fem Mosebøkene) finner vi i 1 Mos 3,15; 12,3 og 15,6; og eksempel på vitnesbyrd fra «profetene» har vi i Jes 53 og Mika 5,1. Slik vitner «loven og profetene» om Guds rettferdighet på disse og lignende steder, og taler om den rettferdighet som Gud skal gi menneskene i «den rettferdige spiren», «den rettferdige tjeneren», Messias. Og etter at Messias var kommet, sa han om seg selv: «Skriftene (dvs. «loven og profetene») ... vitner om meg» (Joh 5,39; les også Luk 24,25-27!).

Guds rettferdighet gis oss i Kristus. Han er vår rettferdighet. Han har gått i vårt sted og har gjort det

vi skulle ha gjort, men som vi ikke kunne. Han er blitt det vi skulle ha vært, men ikke er.

Denne rettferdighet «er blitt åpenbart», sier Paulus i Rom 3,21. At den er blitt åpenbart, betyr jo at den har funnes der fra før. Det er ikke vi som ved vår tro eller våre gjerninger skaffer den til veie. Gud har selv skaffet den til veie for oss i Kristus, og den ligger ferdig for oss som en fullbyrdet kjensgjerning. I Kristi fullbrakte verk for alle syndere ligger nå Guds rettferdighet ferdig.

«Når forhenget faller under en avduking, blir ikke det som skal avdukes til i samme øyeblikk du ser det, når forhenget trekkes til side. Det var der allerede før du så, før troen, men skjult av vantroen, av forhenget» (fra *Rettferdigjørelsen* av Seth Erlandsson).

Hva betyr det at Guds rettferdighet er blitt åpenbart «uavhengig av loven»? Her står det ingen artikkel foran ordet «lov» på gresk. Dermed er det først og fremst lovens *kvalitet*, dvs. dens krav og betingelser det er tale om. Derfor kan vi gjerne oversette det slik: «Guds rettferdighet er blitt åpenbart uten lov», dvs. uten noen som helst krav eller betingelser som vi først må oppfylle

for å få Guds rettferdighet (jfr Fil 3,9; Ef 2,9).

I vers 22-25 forkynner Paulus videre om hvordan denne Guds rettferdighet er blitt åpenbart og hvordan vi får del i den.

I vers 22 blir det helt klart at det ikke dreier seg om en rettferdighet som Gud *krever*, men en som han *gir*: «Dette er Guds rettferdighet som *gis*. . .». Men det som *gis*, er beregnet på å bli tatt imot. Og det fins bare en måte å ta imot den rettferdighet som Gud gir, nemlig ved troen.

Hva er troen? Det er helt tydelig fra dette avsnittet i Romerbrevet at troen ikke er en lovgjerning. Den står i motsetning til alle lovgjeringer (se vers 28). Den er heller ingen betingelse for at Guds rettferdighet skal skaffes til veie. Det er ikke troen som skaper Guds rettferdighet. Guds rettferdighet ligger jo allerede ferdig for oss før vi tror. Vi blir ikke rettferdiggjort *på grunn av* troen eller fordi vi tror.

Hva er da troen? Troen er hjertets tillit til Guds løfter. Når Gud lover å gi oss sin rettferdighet, kan vi bare ta imot løftet på én måte, nemlig ved å tro det. Dermed blir troen bare som den tomme hånden som Gud kan legge hele sin frelse og alle sine velsignelser i.

Paulus understreker dette at vi bare kan få Guds rettferdighet på én måte, nemlig ved troen, når han sier: «Dette er Guds rettferdighet som *gis* ved troen på Jesus Kristus *til alle som tror*» (vers 22). Dermed sier han ikke at Guds rettferdighet bare er beregnet på noen, men ikke alle. Han vil bare framheve det faktum at troen er den eneste måten vi kan ta imot Guds løfte om frelse og rettferdighet på.

At Guds rettferdighet gjelder alle og at hans rettferdiggjørelsesdom er universell, lærer Paulus tydelig i de kommende verser og kapitler i Romerbrevet (for eksempel Rom 5,18; se også 2 Kor 5,15 og 19).

Hvorfor sier Paulus at det er ved troen på *Jesus Kristus* vi får Guds

rettferdighet? Selvfølgelig fordi det er han som har oppfylt Guds rettferdighet for oss ved sin fullkomne oppfyllelse av Guds lov og det fullkomne sonoffer han brakte da han led døden for alle våre lovbrudd.

«Her er det ingen forskjell,» sier Paulus videre i vers 22. Tidligere har han skrevet: «For Gud gjør ikke forskjell på folk» (2,11). Gud gjør ingen forskjell på syndere. Det fins ikke «store» eller «små» syndere i hans øyne. Alle syndere står på samme plan i forhold til Gud, dvs. i samme håpløse og hjelpeløse tilstand. «Alle har syndet,» skriver Paulus (3,23), og derfor står hele verden skyldig for Gud (jfr. 3,19).

Gud gjør altså ingen forskjell når det gjelder menneskenes synd og de konsekvenser den medfører. Men den samme upartiskhet viser seg også i Guds nåde og barmhjertighet. Når Gud handler med mennesker i sin nåde, er det heller ingen forskjell mellom mennesker. Med andre ord: Menneskeheten er ikke bare ett når det gjelder synden og dens konsekvenser, den er også ett når det gjelder rettferdiggjørelsen og frelsen fra synden.

I vers 23 gir Paulus oss en tilleggsopplysning til det han har skrevet i det store lovavsnittet 1,18-3,20. Han sier at på grunn av synden har vi mennesker «ingen del i Guds *herlighet*». Norsk Bibel 1988 oversetter: «Alle har syndet og står uten Guds *ære*.» Ordet som i NO 2011 oversettes «herlighet» og i NB 1988 «ære», kan bety begge deler. Dersom vi oversetter med «herlighet», må vi forstå det slik at på grunn av synden har menneskeheten mistet den herlighet Gud gav den i skapelsen, og som han ville at alle mennesker skulle ha.

Men i andre sammenhenger har det greske ordet *doxa* en annen betydning, og må oversettes med «ære», dvs. den ære eller ros Gud gir mennesker. Et godt eksempel på dette fins i Joh 5,44 hvor Jesus irettesetter de vantro jødene:

«Hvordan kan dere tro, dere som vil ha ære av hverandre og ikke søker ære hos den eneste Gud?» (se også Joh 12,43; 1 Tess 2,6).

Vi trenger frelse ikke bare fra det som i våre øyne ser ut som synd, men også fra vår egen rettferdighet og våre egne såkalte «gode gjerninger». I Rom 2,23 sa Paulus: «Du som er så stolt av (eller: roser deg av) loven, du vanærer Gud ved å bryte loven.» Å rose seg av loven er å rose seg av det en selv er og gjør. Det er å rose seg av sin egen rettferdighet. Men ettersom ingen kan holde loven fullkomment, fører en slik selvros til at vi i stedet vanærer Gud.

Rom 3,24 er kanskje et av de viktigste og mest sentrale versene i hele Bibelen. For her forkynnes evangeliet om frelsen og frelsens grunn så tydelig at det ikke er til å misforstå om vi bare vil lese som det står. Paulus skriver: «Ufortjent og av hans nåde blir de kjent (eller: «erklært») rettferdige, frikjøpt i Kristus Jesus.»

Det er klart at dersom alle mennesker mangler all ære overfor Gud og ikke er i stand til å oppfylle hans rettferdighet, fins det bare én eneste mulighet for menneskene å bli frelst, og det er ved at Gud gjør alt. «Ufortjent» og «av hans nåde» er nærmest synonyme uttrykk. Vi har ikke fortjent frelsen. Den *gis* oss som en gave av bare nåde. Jfr Ef 2,8-9 hvor Paulus sier nøyaktig det samme, bare med litt andre ord: «For *av nåde* er dere frelst, ved tro. Det er *ikke deres eget verk* [og dermed ufortjent], men Guds gave. Det hviler ikke på gjerninger, for at ingen skal skryte av seg selv.»

Hvem er «de» som blir erklært rettferdige? «De» peker selvfølgelig tilbake på «alle» i vers 23, nemlig «alle som har syndet», dvs. alle mennesker.

Med andre ord: Alle har syndet og mangler Guds ære (vers 23), og alle blir erklært rettferdige (vers 24). Den greske teksten gjør det helt klart at det er de samme som

blir rettfærdiggjort som de som syndet. Alle som synder og mangler Guds ære, blir erklært rettfærdige. Fordi rettfærdiggjørelsen gjelder alle syndere, er den universell. Derfor kalles den ofte for *den universelle rettfærdiggjørelsen*.

Vi kaller også ofte denne læren for læren om *den objektive rettfærdiggjørelse*. At rettfærdiggjørelsen er «objektiv», betyr at den ikke er avhengig av noe i oss. Det er ikke vi som påvirker Gud til å rettfærdiggjøre oss. Den er et faktum, enten vi tror det eller ikke.

Det faktum at Gud har erklært alle rettfærdige, innebærer ikke at alle mennesker blir frelst til slutt. Den som ikke tar imot Guds rettfærdighet som gis ham, får selvfølgelig ingen nytte av den, og må stå framfor Gud på dommens dag med sin egen ufullkomne rettfærdighet. Derfor sier Bibelen at den som ikke tror, blir fordømt (se Mark 16,16).

La oss si litt om uttrykket «rettfærdiggjørelse». Dette kan få oss til å tenke at det er synderen som i seg selv blir omdannet fra å være urettfærdig til å bli rettfærdig etter lovens standard. Men når Gud rettfærdiggjør, er ikke dette noe han gjør i mennesket.

Uttrykket «rettfærdiggjøre» (gresk *dikaioun*) er hentet fra rettspråket. Det ble brukt når en som

var anklaget, ble frikjent ved dom. Det betyr at den anklagede er å betrakte som rettfærdig. Det fins ingenting å anklage og dømme ham for. Han må frikjennes. I seg selv er han verken mer eller mindre rettfærdig etter dommen enn han var før. Det er ikke han som er forandret, men hans *stilling* i forhold til samfunnet, er forandret.

Et menneskes rettfærdiggjørelse for Gud er på samme måten en domsakt. Den foregår ikke i synderenes hjerte, men i Guds hjerte. Det er ikke synderen som blir forandret, men hans *stilling* for Gud. Gud frikjenner ham for all anklage og anser ham for å være rettfærdig. Dette er evangeliets herlige paradoks: «Gud rettfærdiggjør den ugudelige» (Rom 4,5).

Men Gud rettfærdiggjør ikke uten grunn. Hva er rettfærdiggjørelsens grunn? Paulus skriver: «Ufortjent og av hans nåde blir de kjent rettfærdige, *frikjøpt i Kristus Jesus*» (vers 24). Kristi gjeløsning eller frikjøping er grunnen. Kristus kjøpte oss fri fra synden og døden ved sitt eget blod (1 Tim 2,6; 1 Pet 1,18-19). Han gav sitt liv som løsepenge (Matt 20,26). En fastere og sikrere grunn for rettfærdiggjørelsen kan vi ikke tenke oss. Kristi fullbrakte verk er grunnen (jfr Rom 5,8 og 10).

(forts.)

## FORLAGET SCRIPTURA

### ANDAKTSBØKER:

#### **Gleden i Gud**

av Theodor Reuter  
Familieandaktsbok som bygger på Luthers lille katekisme..... kr. 75,-

#### **Opp til Jerusalem**

av John A. Braun  
Andakter for fastetiden ..... kr. 175,-

#### **I en tid som denne**

Andakter til trøst ..... kr. 95,-

#### **Nærmere Jesus**

av John A. Braun  
Andakter om Frelserens virksomhet i Galilea ..... kr. 100,-

#### **Alt av nåde**

av Ole Brandal  
Preikesamling frå nyårsdag til påskedag ..... kr. 75,-

#### **Da Vinci-koden og Bibelen**

av Seth Erlandsson  
En tilbakevisning av historieforfalskningen i Dan Browns «Da Vinci-koden» og et oppgjør med bibelkritikken ..... kr. 95,-

#### **Guds menighet er jordens største under**

Foredrag og prekener ved det første kirkemøtet i LBK Norge sommeren 2009 ..... kr. 50,-

#### **Ny skapning i Kristus**

Foredrag og prekener ved LBKs kirkemøte sommeren 2011.. kr. 50,-

#### **Kristen – men hvorfor lutheraner?**

av John A. Braun  
En enkel framstilling av hva lutheranere tror ..... kr. 50,-

#### **Om Jesus**

av Seth Erlandsson  
En kritisk granskning av Jonas Gardells bok om Jesus ..... kr. 70,-

### **Bøkene bestilles fra:**

Forlaget Scriptura,  
Solåsv. 20, 4330 Ålgård  
E-post:  
egil.edwardsen@luthersk-kirke.no

Porto kommer i tillegg.

# Gjennfødselen

## Dåpspreken over Joh 3,3-6

Av Øyvind Edvardsen

I dag har vi vært vitne til en dåp. Zacharias er blitt døpt i den tre-enige Guds navn. Mange av dere har sikkert vært med på dåp tidligere. Framfor alt håper jeg at dere er døpt selv, alle sammen. Dere har sikkert sett andre barn bli døpt også.

Dåpen er en gammel tradisjon i den kristne kirken. Den strekker seg 2000 år tilbake i tid, helt tilbake til Jesu tid. Jesus ble selv døpt av døperen Johannes. Og Jesus sier også at vi skal døpe våre barn når han i misjonsbefalingen sier at vi skal gå ut i hele verden og døpe og lære dem alt det han har sagt i sitt ord. Zacharias er blitt døpt i dag fordi det er Guds vilje. Gud vil at vi skal døpe. Ja, han befaler oss å døpe våre barn. Og vi vet av Markusevangeliet som vi leste i dag, at himmelriket hører barna til (Mark 10,14). Våre barn hører med i hele den vide verden som Jesus sier at vi skal gå ut i og døpe og undervise. Vi døper våre barn fordi Gud befaler oss å gjøre det.

I dagens evangelietekst underviser Jesus en fariseer med navn Nikodemus om dåpen. Nikodemus tilhørte en gruppe mennesker som ville forstå alt med sin fornuft og se alt med egne øyne. Fariseerne laget seg lover og regler som de klarte å holde, og regulerte sine egne og andres liv slik at de hadde en mulighet til å holde forskriftene sine. Livet deres var overkommelig. De klarte seg selv og trang egentlig ingen hjelp fra andre mennesker med sine liv. Likevel påsto de at

de trodde på Gud. Det vil si, de trodde at Gud fantes, og at han hadde gitt dem loven i Det gamle testamente. De trodde også at de kunne bli rettferdig for Gud ved å holde loven. De mente at de hadde funnet en måte å holde loven på ved å skape sine egne lover.

Jesus viser fariseeren Nikodemus at veien til Guds rike går utenfor menneskets tanker og fornuft. Veien til Guds rike er ikke noe som mennesket kan forstå eller få til selv. Både for å se Guds rike og komme dit trengs det hjelp utenfra. Det som kreves for å komme dit, er ikke noe vi kan gjøre selv. Jesus sier nemlig at vi må bli født på ny for å se Guds rike. Han sier at vi må bli født av vann og Ånd for å komme dit. Vi forstår at vi her står overfor en utfordring som er for stor for oss. Vi kan ikke føde oss selv. Zacharias var ikke årsak til sin egen forløsning da han ble født. Han hjalp ikke til på noen måte da han ble til. Han bidro ikke det minste til sin egen tilkomst. Han trang hjelp av en annen.

Fordi Zacharias behøvde oss som foreldre for å bli til, har han også arvet våre svakheter i sin tilkomst. Han har arvet vårt utseende og kanskje noen av våre gaver og evner. Men framfor alt har han arvet vår synd. Han har arvet det fiendskap som sto mellom Gud og menneskene. Etersom han er født av syndige mennesker – «av kjøtt» som Jesus sier – er han også syndig. Han er kjøtt. Og å være kjøtt er det motsatte av å være ånd. Når vi blir født, står vi i opposi-

sjon til Gud. Da Zacharias ble til, og da alle vi andre ble til, var vi Guds fiender. Det var vi på grunn av den synd som stammer helt fra de første mennesker som levde på denne jord. Adam og Evas synd i Edens hage er årsaken til menneskets fiendskap mot Gud.

Da de forbrøt seg mot Guds vilje ved å la seg friste av djevelen, ble de også Guds fiender. Siden den gang er alle barn blitt født i synd og har vært i behov av hjelp. Som Guds fiender har vi ingenting å komme med innfor Gud. Vi har ingen gode gjerninger eller gode liv som vi kan legge fram for ham. Som barn som er født i synd, fortjener vi den straff som følger med synden, nemlig døden og evigheten uten Gud. Syndens lønn er døden, og dette rammer oss alle fordi vi er født av kjøtt.

Som små barn, ja, til og med som det ufødte liv som bare er et sekund gammel befruktet egg, trenger vi hjelp. Og den hjelpen gir Gud oss. Han gir oss den gjennom sin egen sønn Jesus Kristus. Jesus er svaret på vårt behov. Gud sendte ham til jorden for å redde oss alle fra en evighet uten Gud. Han sendte sin egen Sønn til jorden for at han skulle dø i vårt sted. Jesus kom for å leve det fullkomne livet som vi ikke kunne leve og for å ta på seg hele verdens syndeskyld i døden. Dette gjorde Jesus for oss. Han oppfylte Guds lov ved å leve et fullkomment liv i stedet for oss. Han gikk frivillig i døden for alle mennesker. Han tok på seg all vår synd og skyld. Jesus Kristus er vår Frelser.



Når vi blir født på ny i dåpen, får vi Jesu rettferdighet. Vi får den rettferdighet som han har vunnet for oss. Om denne rettferdighet skriver Paulus i sitt brev til Titus i det 3. kapitlet: «Men det ble åpenbart hvor god vår Gud og frelser er, og at han elsker menneskene: Han frelste oss, ikke på grunn av våre rettferdige gjerninger, men fordi han er barmhjertig. Han frelste oss ved badet som gjenføder og fornyer ved Den Hellige Ånd» (Tit 3,4-6). Det er altså klart og tydelig at frelsen ikke avhenger av oss eller noen av våre egne gjerninger. Frelsen er Guds verk alene, gjennom Sønnen Jesus Kristus. Han frelser oss av bare nåde, gjennom sin Sønn, vår Frelser.

I dåpen får vi Jesu rettferdighet. Vi går over fra å være Guds fiender til å bli Guds barn. Vi står som rettferdige for ham, og han vil ha med oss å gjøre. Det er derfor Gud befaler oss å døpe våre barn fordi i dåpen har Gud selv lagt frelsen. Vi får del i den gjennom dåpen. For en kristen er det derfor ikke bare en fin tradisjon å døpe sine barn. For en kristen, og for alle mennesker, er det livsviktig. I dåpen gir Gud oss frelsen som Jesus Kristus har vunnet for oss. I dåpen gir Gud oss Den Hellige Ånd som skaper tro i hjertet vårt. Vi får troen som en gave i dåpen. En fullkommen gave er det. Det er helt ufattelig, men likevel helt sant. I dåpen vaskes vi rene med Jesu rettferdighet. I dåpen blir vi Guds barn.

I misjonsbefalingen sier Jesus: «Døp dem... og lær dem å holde alt det jeg har befalt dere.» Det løftet at dåpen frelser, står fast. Derfor døver vi. Men etter at vi har kommet til tro, trengs det undervisning for å bli bevart i troen og for å vokse i troen. Også her trenger vi hjelp utenfra. Det vil si, vi trenger hjelp fra Guds Ord. Like lite som vi kan føde oss selv, kan vi bevare oss selv i troen. Vi blir ikke bevart i troen om vi blir døpt og deretter ikke får undervisning i Guds Ord. Det tilhører Guds område og hans allmakt om barn skal bli bevart i troen uten undervisning. Til oss mennesker her på jorden har gitt befalingen: «Lær dem!» Det vil altså være fullstendig uansvarlig om vi ikke sørger for at barna får regelmessig undervisning i Guds Ord etter at de er blitt døpt. Gå og lær dem, sier Jesus.

Vi som er foreldre, skal derfor lære Zacharias hvem Jesus er og hva han har gjort for oss. Vi skal undervise Zacharias om Frelseren og om Guds vilje med oss og våre liv. Vi skal undervise ham med Guds Ord, fordi det er bare gjennom dette Ord at vi kan bli bevart i troen. Alle barn trenger å få høre om Frelseren. De trenger å få høre dette om igjen og om igjen gjennom hele livet. Vi som voksne trenger også å høre om Frelseren om igjen og om igjen. Vi er alle Guds barn som trenger hjelp til å bli bevart i troen. Det gjør vi når vi forblir i Guds Ord og regelmessig tar til oss undervisningen fra Ordet livet gjennom.

Zacharias er i dag blitt døpt i den treenige Guds navn. Han er blitt Guds barn gjennom dåpen. Det er Guds verk alene. Gjennom dåpen blir han også medlem av St Johannes forsamling. Her kan han forvente å få en undervisning som grunner seg bare på Guds Ord. Han kan forvente å få livgivende næring for sitt åndelige liv. Dette er en rettighet han har, og det er vår plikt som foreldre og forsamling å gi ham og alle andre barn denne undervisning.

Vi feirer i dag at Zacharias er blitt Guds barn. Det er den største dagen i livet hans. Vi fører videre den livsviktige tradisjonen som grunner seg på Guds Ord. Vi feirer denne dåpsdagen i takknemlighet til våre egne foreldre som selv førte oss fram til Gud i dåpen. Vi er evig takknemlige til foreldrene våre som førte oss til Jesus i dåpen og som har vist oss Jesus gjennom livet. Vi ber at vi får føre troen på Jesus videre med Guds hjelp til nye generasjoner slik at alle mennesker får se Guds rike og får komme inn i det gjennom gjenfødselen i dåpen, og at de blir bevart i troen gjennom det rene Guds Ord. Det ber vi om, i Jesu Kristi navn. Amen.

La oss be: *Vi takker deg, vår kjære Gud og Far, for at du har gjort oss til dine barn i dåpen. Vi takker deg for frelsen som du har gitt oss gjennom din egen Sønn, Jesus Kristus, vår Herre. Vi ber deg at du gjennom ditt Ord bevarer oss i den saliggjørende troen hele livet slik at vi til sist når den himmelske herligheten. Amen.*

# Jeg tror på en hellig, alminnelig kirke...

Av Martin Luther

Jeg tror at det finnes en hellig liten flokk og menighet av bare hellige her på jorden, under ett hode, Kristus. Den er kalt sammen av den Hellige Ånd i én tro, ett sinn og én erkjennelse. Den har mange gaver, men den er forenet i kjærligheten, uten sekter og splittelser. Også jeg er en del og et lem av denne menighet, en trosfelle med del i og adgang til alle de velsignelser den eier (1 Kor 1,9). Jeg ble ført til den av Den Hellige Ånd og innlemmet i den ved at jeg har hørt og stadig hører Guds ord. Det er begynnelsen til å komme inn her. Men før vi var kommet så langt, var vi fullstendig under djevelen og kjente verken Gud eller Kristus. Den Hellige Ånd blir hos den hellige menighet eller kristenhet inntil den ytterste dag. Ved hjelp av denne menighet samler han oss inn, og han bruker den til å forkynne Ordet. Ved Ordet virker og fremmer han helliggjørelsen, så den daglig vokser og styrkes i den tro og de troens frukter som Den Hellige Ånd virker.

Videre tror vi at vi har syndenes forlatelse i denne kristne menighet. Syndenes forlatelse blir gitt ved de hellige sakramenter og ved avløsningen, og dertil ved alle de trøstefulle ord i hele evangeliet. Her hører det da hjemme, alt det som skal forkynnes om sakramentene, ja, hele evangeliet og alle tjenesteoppdrag i kristenheten. Alt dette må nødvendigvis være i gang hele tiden, uten stans. For skjønt Guds nåde er vunnet ved Kristus, og hellighet er virket av Den Hellige Ånd ved Guds ord i den kristne kirkes

samfunn, er vi likevel aldri uten synd, på grunn av vårt kjød, som vi alltid har å stri med.

Derfor er alt i kristenheten til for at vi hver dag skal få full tilgivelse for synd ved Ord og tegn (sakramentene) slik at våre samvittigheter kan bli trøstet og styrket så lenge vi lever i verden. Selv om vi har synd, sørger Den Hellige Ånd for at den ikke skal skade oss, for vi er jo i kristenheten, og der er det full tilgivelse for synd. Gud tilgir oss, og vi tilgir hverandre, bærer over med hverandre og hjelper hverandre.

Men utenfor kristenheten, der hvor evangeliet ikke finnes, der er det ingen tilgivelse og derfor heller ikke noen hellighet. Derfor har de satt seg selv utenfor og skilt seg selv ut, de som søker hellighet ved sine gjerninger i stedet for å søke den ved evangeliet og syndenes forlatelse.

Helligheten er begynt og vokser daglig. Derfor venters vi at vårt kjød skal dø og bli begravet med all sin urenhet, men likevel skal det komme herlig fram igjen og oppstå til en hel og fullkommen hellighet i et nytt, evig liv. Nå er vi bare halvveis rene og hellige. Den Hellige Ånd må fortsette å virke i oss ved Ordet, og gi oss tilgivelse hver dag inntil vi kommer til det liv hvor det ikke lenger skal være noen tilgivelse. I det livet finnes bare fullkomment rene og hellige mennesker, fulle av godhet og rettferdighet, fullstendig fri fra synd, død og alt ondt, med nye udødelige og herliggjorte legemer.

Alt dette er da Den Hellige Ånds tjeneste og gjerning: Han skaper helligheten og øker den hver dag

ved disse to midler: den kristne kirke og syndenes forlatelse. Men når vårt kjød er råtnet bort, da vil han i ett øyeblikk gjøre vår hellighet fullkommen og holde den oppe i all evighet. Det skal han gjøre ved de to siste ting som er nevnt her, nemlig «kjødets oppstandelse og det evige liv».

Uttrykket «kjødets oppstandelse» er ikke særlig vel valgt på vårt språk. Når vi hører ordet «kjød», tenker vi nærmest på slakterbutikken. På vårt språk ville det beste være å si «legemets eller den døde kroppens oppstandelse». Men dette er likevel ikke så veldig viktig, når bare ordene blir riktig oppfattet.

Den tredje trosartikkelen taler om ting som må skje stadig på nytt. Skapelsen er skjedd og gjensløsningen vunnet – men Den Hellige Ånd fortsetter sin gjerning uten stans inntil den siste dag. Derfor har han stiftet en menighet på jorden, og gjennom den taler han og fortsetter hele sin gjerning. For han har ennå ikke samlet sammen hele sitt kristne folk, og han er ikke ferdig med å gi syndenes forlatelse. Derfor tror vi på ham som daglig fører oss inn i dette samfunn ved sitt Ord, og styrker oss i det samme Ord og syndenes forlatelse. Når så alt dette er fullført, og vi står fast i det og er døde fra verden og alt ondt, da vil han til slutt gjøre oss fullkomment hellige for evig. Nå venters vi i troen på at dette skal bli fullført ved Ordet.

*Fra Luthers store katekisme, den tredje trosartikkelen.*

# Nåde – fra begynnelse til ende (2)

FOTO: KJELL PETTER BAKKEN

Av Daniel A Witte

## Du vil ikke kunne forstå og verdsette Guds frelsende nåde, om du ikke innser hvor mye du trenger den.

Sosiologen Marcia Witten er en selvbevisst ikke-kristen. Da hun på Langfredag i 1990 gikk for å høre Bachs *Matteuspasjon*, mottok hun samtidig et friskt og frimodig reklamemateriale fra en ny kirke i nærheten. Materialet inneholdt bl.a. følgende spørsmål: «Synes du at kirken burde være morsom? Hvorfor ikke delta i noe oppløftende denne søndagen?»

Kontrasten mellom dypet i Kristi lidelse som blir uttrykt av Bach og den selvsentrerte appellen som Witten mottok fra denne nye kirken, fikk henne til å begynne å tenke. Hun bestemte seg for å undersøke hva kirken i dag lærer. Hun undersøkte prekenene til baptistiske og presbyterianske prester fra tiden mellom 1986 og 1988. Hun valgte ut 47 prekener basert på lignelsen om den ventende faren (Luk 15,11-32), eller kanskje mer kjent som lignelsen om den fortapte sønn.

Hva fant Witten ut? Bare tittelen på boken som hun ga ut, forteller egentlig det meste av det hun oppdaget: *All is Forgiven: The Secular Message in American Protestantism* («Alt er tilgitt: Det verdslige budskapet i amerikansk protestantisme»). Det beste hun kunne si om prekenene var at de var villedende. Forkynnelsen gikk ut på at nåde er det samme som at Gud lar fortid være fortid, og at han gir oss en ny sjanse til å snu arket, få et nytt og blankt ark og gi oss en ny start. Egentlig er Guds nåde det samme som at han sier: «Glem det!», og så setter han oss i stand til å bli alt det vi egentlig skulle være, både individuelt og kollektivt.

En av Amerikas mest fremtredende evangelikale forkynnere, Rick Warren, sa på kabel-TV i et morgenshow rundt juletider 2007 at Jesus kom «egentlig for å gi oss et andre forsøk som i golf».

## Vår ubegripelige syndefordervelse

Så hva er da nåde? Er nåde som en «mulligan» – et golf-uttrykk som betyr et nytt forsøk – fordi vi ikke traff ballen så godt på det

første slaget? Er vi fortapte sønner og døtre som må komme hjem, ta oss sammen og på ny fortjene vår fars velvilje? Er det dette lignelsen handler om?

Hvor dyp er egentlig det problemet som Guds nåde løser?

Martin Luther gikk til Skriften for å få svar. I De schmalkaldiske artikler skriver han: «Denne arvesynd er en så dyp fordervelse i naturen at ingen fornuft kan fatte den, men den må tros ut fra Skriftens åpenbaring» (Konkordieboken, s 247). Problemet er ikke bare en feil vi kan korrigere. Fordi vi stammer fra syndige foreldre, er vi så fordervet at ikke forstår hvor fordervet vi er.

Som bevis siterer Luther fortellingen om våre første jordiske foreldre, Adam og Evas syndefall (1 Mos 3,6-7). Eva begynte å tro at hun visste bedre enn Gud. Hvilket hovmod er det vel ikke å si at det Gud forbyr, er godt! Men det var slik Eva tenkte. Hun begjærte det som var forbudt. «Nå fikk kvinnen se at treet var godt å spise av og en lyst for øyet – et forlokkende tre, siden det kunne gi innsikt. Så tok hun av frukten og spiste.» Og så delte hun frukten med mannen

sin. «Hun ga også til mannen sin, som var sammen med henne, og han spiste. Da ble øynene deres åpnet» – så de så sin egen nakenhet og sin egen skam. Begge ble fordervet på en måte de ikke kunne forstå.

Frukten ga dem ikke den fantastiske nye visdommen de hadde forventet. De forsøkte å skjule seg. Men hvordan kan du gjemme deg for Gud? Han vet og ser alt, og han elsker dem begge. Hvorfor vil du gjemme deg for din beste venn? Hvordan kan du tenke at han ikke ser hver eneste bevegelse og tanke i deg? Hvilken forandring forårsaket vel ikke synden og ulydigheten!

Likevel reagerte Gud. Han fortalte dem hvordan deres smerter og strev skulle ende med at de måtte vende tilbake til støvet. Deretter kastet han sin kjære skapning, Adam og Eva, ut av hagen og bort fra sitt velsignede fellesskap. «HERREN Gud sa: 'Mennesket er blitt som en av oss og kjenner godt og ondt. Bare det nå ikke strekker hånden ut og tar av livets tre også, så det spiser og lever evig!' HERREN Gud sendte mennesket ut av Edens hage...» (1 Mos 3,22-23).

Gud ville ikke la dem og oss, som er deres syndige etterkommere, leve evig i en stadig mer fordervet verden. Derfor hindret Gud dem fra å spise av treet som ville gi dem evig liv (1 Mos 3,24). Det er også nåde.

## Vi er i desperat behov av Guds nåde

Gud elsker mennesker. Han viser alltid nåde. Når du leser Det gamle

testamente, er det et paradoks som springer fram. Gud truet og dømte det folket han elsket. Han gjorde det for å vise hvor dødelig farlig synden er. Men Gud gjorde aldri dette med glede. «Det er ikke med lett hjerte han plager mennesket og lar det lide» (Klag 3,33).

Ett eksempel: 750 år før Kristus fortvilte Gud over de troløse israelittene. «Hva skal jeg gjøre med deg, Efraim?» sa han, som om tårene strømmet nedover kinnene hans over en brud som hadde vært utro. «Hva skal jeg gjøre med deg, Juda? Kjærligheten deres er som en morgensky, lik dugg som blir tidlig borte» (Hos 6,4). Så lite å stole på! Kjærligheten deres var som morgentåken som forsvinner fort.

Guds kjærlighet og nåde var så annerledes. «Derfor har jeg hugget dem ned ved profetene, drept dem med ord fra min munn,» fortsetter Gud (Hos 6,5).

Her er det enda et *derfor*. Hver gang du leser *derfor* i Bibelen, bør du forsøke å finne ut hvorfor det står et *derfor* der. Hva var årsaken til Guds vrede mot folket sitt?

- Fordi han elsket folket sitt så inderlig og ufortjent.
- Fordi de gjengjeldte hans kjærlighet så overflattisk.
- Fordi det hadde vært slik helt siden begynnelsen, helt siden fallet...

Derfor hugget han dem ned med Ordets sverd. Han drept dem med budskapet fra sine profeter. Som et sverd som svingte fram og tilbake, lyste Guds dom som et lyn over hans troløse folk.

Det gjør Guds dom fortsatt. Når Gud sier at ingen er rettferdig for ham og alle mangler hans herlighet (Sal 14,1-3; Rom 3,23), blir vi såret og dømt av hans ord. Når vi tror at vi kan gjøre opp for våre egne feil eller få unnskyldning for våre synder, sier Gud: «Det finnes ikke én som gjør det gode, ikke en eneste» (Rom 3,12). Auda!

Luther kaller dette «Guds tordenøks». «Med den slår han med ett slag både de åpenbare synderne og de falske hellige. Han lar ingen av dem få rett, men driver dem alle inn i skrekk, fortvilelse og nød» (Konkordieboken, s 248).

Men likesom han ikke overlot Adam og Eva til fortvilelsen og mørket, gjør han det heller ikke med sitt kjære folk. Av nåde lover han våre første foreldre en Frelser som skal bringe tilgivelse og forsoning. De fortjente det ikke. Det gjør ikke vi heller. Vi får ikke stadig nye forsøk etter å ha syndet til vi klarer å gjøre det som er rett. Gud lar ikke fortid bare være fortid. Han straffet alle våre synder da han straffet sin egen Sønn for hele menneskehetens skyld. Gud forsonte verden med seg selv i Kristus. Dette er nåde. Vår anstrengelse skaper ikke fred med Gud. Bare Jesu blod og rettferdighet gjør det.

Dette er nåde, bare nåde!

*(Dette er andre artikkel i en serie om nåde. Daniel Witte er pastor i Lakewood Ranch, Florida.)*

# Frelese ved tro alene? Eller frelese ved tro + gjerninger?

**Lutheranerne lærer at tro = frelese, og at frelsen fører med seg gode gjerninger. Katolikkene lærer at tro + gjerninger = frelese. I begge tilfeller har du tro, gode gjerninger og frelese. Hvorfor er forskjellen så viktig?**

Ditt spørsmål om hva frelsen er, er blitt stilt til alle tider. Men la meg svare på det ved å gå til tre ulike tidsperioder.

## Det første århundre

De kristne i Galatia som mottok Paulus' sitt inspirerte brev, hadde hatt en god begynnelse. Ved Den Hellige Ånds kraft hadde de tatt imot Jesus Kristus i tro som deres Frelser fra synden. Men så hadde noen som ble kalt judaister, villedet dem ved å få dem til å tro at i tillegg til troen på Jesus var det nødvendig til frelese å holde visse gammeltestamentlige seremonielle lover, spesielt omskjærelsen. Brevet som Paulus skrev til de galatiske kristne, reflekterer hans skuffelse og sorg og hans bekymring for at de hadde falt for judaistenes løgn.

Paulus gjorde det klart at lovens gjerninger ikke er en del av frelsen. «Derfor satte også vi vår lit til Kristus Jesus, så vi skulle bli kjent rettferdige ved troen på Kristus og ikke ved lovgjerninger. For ikke noe menneske blir rettferdig ved lovgjerninger» (Gal 2,16). Faktum er at Paulus påminnet galaterne om at dersom de ville gå til loven for å få frelese, ville de måtte leve feilfrie og fullkomne liv. Ellers var de under Guds forbannelse (Gal 3,10).

## Det 16. århundre

På Martin Luthers tid fantes ikke judaistene lenger, men læren deres hadde likevel funnet et hjem i den romersk-katolske kirke. Luther

vokste opp i troen på denne kirkens lære om at det fantes i ham selv en naturlig gnist av godhet som bare behøvde å bli blåst opp til en flamme. Kirken på Luthers tid lærte at frelsen ikke bare var en Guds gave til menneskene. Menneskene måtte supplere sin tro med gode gjerninger for å få tilgivelse og til slutt himmelen. Og før de fikk komme dit, fikk mennesker høre at de måtte tilbringe en lang periode på et innbilt renselssted som ble kalt skjærsilden. Luther skrev grundig om den fortvilelse som dominerte livet hans så lenge han trodde at frelsen var avhengig av gjerningene hans.

Da han forsto og trodde det Skriften faktisk lærer, nemlig at «den rettferdige skal leve ved tro» (Rom 1,17), ble livet hans totalt forandret. Troen alene! Dermed ble fortvilelsen erstattet med glede, og tvilen ble erstattet med frelsesvisshet. Takknemlighet over Guds frelses gave uttrykte seg selv i et liv i kjærlighet og gode gjerninger.

## Det 21. århundre

I dag tror mennesker fortsatt at det er noe de kan gjøre – og må gjøre – for å få fred med Gud. Men den oppfatningen at frelsen er resultat av at vi tillegger gjerninger til troen, er skriftstridig, gal, farlig og dødelig. Det er en misforståelse av både lov og evangelium.

Det er troen alene som frelser. Frelsen er helt og fullt Guds verk. Om vi prøver å legge noe til Jesu soningsverk, går vi glipp av alle de velsignelser han har vunnet for oss. Gjerningene kommer når vi gleder oss over hans velsignelser. Vi gjør gode gjerninger i takknemlighet til Gud for hans frelse.

*James F. Pope (professor ved Martin Luther College, New Ulm, Minnesota).*

# Jubileumskonferanse i Sverige

Den 7 september 1974 ble Luther-ska Bekännelsekyrkan (LBK) i Sverige grunnlagt. Den 9-13 juli i år ble det holdt en stor jubileumskonferanse på Hjälmargården i Sverige. Nærmere 200 personer deltok, og i tillegg til de mange LBK-medlemmene var det også mange gjester fra søsterkirker og flere besøkende som ikke er medlem. Som så ofte ble vi velsignet med et strålende vær.

Mange deltakere kom fra LBK i Norge og Finland, som jo har en felles historie med LBK i Sverige ettersom vi tidligere var ett og samme kirkesamfunn. Det var derfor også naturlig at begge kveldsgudstjenestene ble ledet av Tor Jakob Welde (Norge) og Juhani Viitala (Finland) sammen med Ingvar Adriansson (Sverige). I tillegg holdt Ola Österbacka fra St Johannes ev-luth forsamling (Finland) en av morgengudstjenestene.

Konferansen var som vanlig fylt med interessante og oppbyggelige foredrag. Professor John Brug (USA) holdt tre foredrag som på forskjellige måter tok opp den kristne troens grunn. Vi fikk se hvordan vårt bibelsyn henger sammen med vår bibeltolkning, slik at det ikke er nok å bekjenne seg til Bibelens ufeilbarhet om man ikke samtidig også tolker Bibelen i overensstemmelse med dens intensjon og overnaturlige opprinnelse. Dette ble senere tillempet på 1 Mos 1-3, om menneskets skapelse og fall, som er den nødvendige grunnen for mange av Bibelens lærer, inkludert den lære som kirken står og faller med, nemlig læren om rettferdiggjørelse ved tro. Dette var emnet for det tredje foredraget der vi ble påminnet om hvor klart Bibelen lærer at hele verden er erklært rettferdig for Kristi skyld. Dette glade budskapet (evangeliet) har vi fått for at vi selv skal tro det og for at vi skal bringe det videre ut i verden.

Timothy Hartwig (USA) og Artur Villares (Portugal) holdt hvert sitt foredrag som tangerte hverandre. Hartwig talte om hvordan vi skal møte ikke-kristne og om de tankemessige hindringer som ikke-kristne har og som vi må konfrontere. Samtidig lå betoningen på at de kristne skal være fylt av evangeliet, for det er evangeliet som gir drivkraft til å evangelisere, og det er bare evangeliet som gjenføder mennesker.

Artur Villares talte om å forsvare den kristne troen og la vekten på at vi vet hva Bibelen lærer slik at vi kan lede mennesker til Bibelens ord.

Emnet som Andreas Drechsler (Tyskland) tok opp i sitt foredrag, handlet om bekjennesskriftene og Skriften. Vi ble oppmuntret til å fordype oss i de bekjennesskrifter som vi alle har kjennskap til, nemlig trosbekjennelsene og katekismen. Bekjennesskriftene hjelper oss til å sette evangeliet i sentrum, slik at vår tro blir styrket og vi blir bevart på veien til himmelen.

Seth Erlandsson holdt et foredrag om LBKs historie. Han måtte også hoppe inn i stedet for Alvar Svenson som på grunn av sykdom ikke kunne holde sitt foredrag. Vi ble påminnet om at det ikke er en selvfølge at det fins en luthersk bekjennelseskirke. Det var en vanskelig kamp da LBK ble stiftet. I det andre foredraget som fra begynnelsen hadde som tema «Fra statskirke til bekjennelseskirke», talte Erlandsson om hva det har betydd for bibeloversettelsene at vi har hatt en statskirke. Nødvendigheten av at det er kirken og ikke verdens barn som oversetter Bibelen, ble understreket.

Etter alle disse foredragene var det vanskelig ikke å være takknemlig over at Gud har gitt oss en kirke der Ordet blir forkynt rent og



klart, slik at vi blir dømt av Guds lov og frikjent for Kristi skyld av evangeliet. Alle foredragene med unntak av det sistnevnte som ikke var forberedt på forhånd, fins på hjemmesiden til LBK i Sverige ([www.bekannelse.se](http://www.bekannelse.se)), og kan anbefales varmt.

Ettersom vi feiret 40-års jubileum, fikk vi mange hilsener fra våre søsterkirker. Vi ble oppmuntret over å høre hvordan Guds ord blir forkynt i de forskjellige land og hvordan barrierer som språk og geografi forårsaker, blir overvunnet av vår felles tro. Vi innser likevel at det fellesskapet som vi setter så stor pris på, blekner i lyset av herligheten når det eneste som kommer til å bety noe, er å få stå framfor Kristus. Vi fikk også snakke med Alvar Svenson via Skype, og hans hilsen fra sykesengen oppmuntret oss alle.

Det var også undervisning for barna, og leirkoret øvet flittig og sang for oss andre. Konferansen hadde mange høydepunkter, og et av disse var naturligvis den avsluttende nattverdsgudstjenesten da Kristi legeme og blod ble utdelt til syndenes forlatelse for oss syndere.

Samtidig som vi ser fram til neste leir, er vi takknemlige for forsamlingene våre der vi gjennom hele året får høre Guds rene ord og styrkes i troen på vår Frelser. La oss takke Gud for kirken vår og be om at han skal bevare oss i den rette troen og enheten.

*Anders Nissen*

# Satt på prøve

Ved dette skal alle forstå at dere er mine disipler: at dere har kjærlighet til hverandre.  
Johannes 13,35

«Hvem sin tur er det til å ta ut av oppvaskmaskinen?» ropte mamma fra kjøkkenet.

Alle søsknene satt i stuen og spilte et spill. «Det er Jens sin tur; jeg gjorde det i går,» svarte Sara.

«Åh, du altså! Jeg gjorde det jo hele forrige uke mens du var syk,» sa Jens. «Jeg burde få slippe denne uken.»

De kranglet lenge, med høye og hissige stemmer, helt til mamma kom inn i rommet og satte seg i stolen sin. Sara sa: «Mamma, si til Jens at jeg gjorde det i går. Det er ikke min feil at jeg var syk i forrige uke.»

«Men det er urettferdig. Noen måtte jo gjøre det,» sa Jens irritert.

«Mens dere to laget så mye bråk om dette, gjorde jeg liksom godt arbeidet selv,» sa fru Andersen stille.

«Skjønner du hva du har gjort nå?» spurte Sara broren sin. «Du fikk mamma til å gjøre hele jobben.»

Jens åpnet munnen sin for å si noe, men mors spørsmål kom først: «Hva tror dere Jesus tenker når han hører dere to krangle på denne måten?» sa hun.

Jens måtte svelge og innrømme, «Han synes nok det virker som om vi ikke er særlig glad i hverandre.»

Mamma fortsatte, «Sara, forestill deg at Jens bare var en av vennene dine. Ville du da ha ropt og skreket til ham sånn som du har holdt på nå ganske lenge?»

Sara ristet sakte på hodet. «Jeg hadde antagelig

mistet ham som min venn, hvis jeg hadde gjort på samme måte som jeg gjorde mot Jens.»

Noen ganger er det vanskeligst å være vennlig og god mot brødrene og søstrene våre og de som vi lever sammen med og møter hver dag.

Men Jesus gir oss noe å tenke på. Når vi er slemme og uvennlige mot våre egne familiemedlemmer, er det som om vi var slemme og uvennlige mot Jesus. Når vi elsker hverandre, viser vi at vi er Jesus sine disipler. Det er på den måten vi viser verden at vi virkelig elsker ham. Hvordan vi lever blir et bevis på at vi virkelig er sanne som tror på Jesus.

Hvordan pleier vi å reagere når kjærligheten vår til Jesus blir satt på prøve på denne måten? Som kristne er vi ofte veldig skrøpelige og dårlige. Men Jesus har tilgitt også disse syndene våre, med blodet sitt som rant for oss på korset. Når vi husker og tenker på at Jesus led og døde for oss, vil det få oss til å prøve enda hardere på å være gode og vennlige mot dem vi lever sammen med. Jesus sin kjærlighet til oss er det beste eksemplet for oss på hvordan vi skal elske de som vi er i familie med. Gud den hellige Ånd kan gjøre de kalde hjertene våre varme av kjærlighet til hverandre.

*BØNN: Kjære Jesus, du som har elsket oss så høyt, hjelp oss å bestå prøven og elske deg igjen, ved å elske de andre i familien vår. Tilgi alle uvennlige ord og gjerninger, og gjør oss sterke i kjærligheten din. Amen.*

Av Joslyn Moldstad, fra andaktsheftet  
*A Few Minutes With Jesus.*

F O R B A R N

# Ydmykhet er ikke svakhet

«Salige er de ydmyke, for de skal arve jorden.» (Matt 5,5)

**FØLER DU DEG NOEN GANG** som en dørmatte – en person som alle andre trækker på? I så fall har du kanskje litt problemer med disse ordene av Jesus: «Salige er de ydmyke».

Ydmykhet er et typisk trekk ved den som er i Kristus. Når du leser gjennom Bibelen, vil du ofte se hvordan Gud framhever ydmykhet som en nødvendig del av et kristent liv (se for eksempel Gal 6,1-5; Matt 11,29; Ef 4,2).

Men ydmykhet er ikke svakhet! Å være ydmyk er ikke det samme som å være som en dørmatte. Å være som en dørmatte er ofte et resultat av at en mangler all selvtillit eller egenverdi. Man er redd for å stå fram og forsvare seg, eller mener at man ikke er verd annet enn å bli tråkket på.

Når Jesus taler om de ydmyke, taler han om mennesker som både har mot, tro og kjærlighet. Det gjelder ikke bare handlinger, men like mye holdninger. Sann ydmykhet er en kjærlighet som verdsetter andre mer enn en selv. Det er å gjøre det som er rett, mer enn å hevde sin egen rett. Den ydmyke trekker ikke oppmerksomheten mot seg selv – i alle fall ikke bevisst – men er hele tiden opptatt av å være oppmerksom mot andre.

Hvordan ser denne ydmykheten ut? Du ser den når en kristen snur det andre kinnnet til. Den viser seg når ektemenn og hustruer tilgir hveran-

dre i stedet for å kreve at den andre parten skal gjøre seg fortjent tilgivelsen. Den viser seg når foreldre uselvisk gir av sin tid til å ta seg av og ha omsorg for sine barn. Og den viser seg i alle de kristne som stille og ubemerket gjør sine tjenester i menigheten.

Forstår du hvorfor denne ydmykheten er så vesentlig for en kristen? Det er fordi den ikke er noe annet enn å følge etter Jesus. Det beste eksemplet på ydmykhet finner vi i Jesus. Utrettelig hjelp han mennesker. Uten å forsvare seg sto han framfor Pilatus. De kristne blir mer ydmyke jo mer Den Hellige Ånd får lære dem å bli lik Jesus.

Om din stolte natur vil prøve å få deg til å tro at ydmykhet er det samme som svakhet og at et liv i ydmykhet er et bortkastet liv, tenk på Jesu løfte: De ydmyke skal arve jorden. En arv får vi etter at noen er død. Fordi Jesus døde, er ikke bare alle dine synder tilgitt, men du har også hans løfte om at alt i denne verden skjer til det beste for deg. Hele denne verden er i din tjeneste. Derfor, bort med all selvsentrert jordisk svakhet! Gled deg i stedet over å få følge Jesus i ydmykhet.

*Kjære Jesus, skap i meg en sann ydmykhet. Lær meg å følge deg og sette andre foran meg selv. Amen.*

**LBK på internett**

[www.luthersk-kirke.no](http://www.luthersk-kirke.no)

**Andakter • prekener • foredrag • program for gudstjenester • m.m.**